

KARTA KURSU

rok akademicki 2021/2022

Kierunek: Psychologia
Specjalność: -
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie

Rok: III

Semestr: zimowy

Nazwa	Pomoc psychologiczna dzieciom i młodzieży
Nazwa w j. ang.	Psychological help for children and adolescents

Koordynator	dr Agnieszka Hennel-Brzozowska	Zespół dydaktyczny
		dr Agnieszka Hennel-Brzozowska
Punkcja ECTS*	4	

Opis kursu (cele uczenia się)

Wiedza: Celem kursu jest przekazanie studentom elementów wiedzy dotyczącej wybranych form pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem podstaw terapii rodzin, w tym terapii systemowej rodzin w modelu Teamu Mediolańskiego istotnego dla rozwoju, w teorii i praktyce, pomocy dzieciom i młodzieży wśród uznanych polskich psychoterapeutów jak prof. Barbara Józefik, prof. Irena Namysłowska, prof. Bogdan de Barbaro. Omówiona zostanie specyfika pomagania dzieciom i młodzieży jako osobom podlegającym opiece psychologicznej i prawnej rodziców oraz różne sposoby jej organizacji.

Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci rozwiną podstawowe umiejętności związane ze stosowaniem pomocy psychologicznej.

Kompetencje społeczne: Studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa udzielającego pomocy psychologicznej a także rozumienie potrzeby nieustannego doskonalenia swoich kompetencji w tej dziedzinie.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, podstawowa wiedza na temat zaburzeń zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży oraz zasad skutecznej komunikacji
--------	---

Umiejętności	Podstawowe umiejętności w zakresie rozpoznawania potrzeb i problemów dzieci i młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Ma wiedzę teoretyczną w zakresie wybranych elementów psychologii pomocy dzieciom i młodzieży.	K_W07, K_W09
	W02. Ma wiedzę z zakresu możliwości stosowania wiedzy teoretycznej dotyczącej udzielania pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży w wybranych sytuacjach profesjonalnych pracy psychologa	K_W10
	W03. Ma podstawową wiedzę teoretyczną na temat teorii terapii systemowej rodzin	K_W10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Analizuje potrzeby dzieci i młodzieży w kontakcie z dorosłym udzielającym pomocy	K_U08, K_U09
	U02 Wykorzystuje wiedzę o formach pomocy psychologicznej w planowaniu pomocy w określonym przypadku	K_U08, K_U09
	U03 Umie zanalizować sytuację trudną dziecka /adolescenta w kontekście jego rodziny	K_U08, K_U09
	U04 Umie zastosować podejście teoretyczne terapii rodzin do własnej osoby	K_U05

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01. Jest krytyczny wobec własnych kompetencji jako udzielającego pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, a zarazem otwarty na konsultacje i współpracę z innymi specjalistami oraz rozumie potrzebę doskonalenia swoich kompetencji terapeutycznych podczas studiów, szkoleń i superwizji.	K_K02, K_K03, K_K05
	K02. Zna i stosuje w procesie udzielania wsparcia wiedzę dotyczącą pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz z różnych innych działów psychologii (klinicznej i rozwojowej).	K_K02
	K03. Ma świadomość ograniczeń i typowych błędów związanych ze stosowaniem różnych metod pomocy i terapii psychologicznej oraz jest świadomy kompetencji i uprawnień, osoby wykorzystującej w pracy podejście terapii rodzin.	K_K02, K_K04

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15			30								
45												

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w zakresie wykładu zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams., a w zakresie ćwiczeń stacjonarnie.

Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną i dyskusją grupową, obowiązkowe komentarze [pisemne każdego studenta po każdym wykładzie.

Ćwiczenia: projekt indywidualny=studia przypadków, analiza literatury, referaty studentów z dyskusją.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learnin g	Gry dydak tyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							x	x	x			x	
W02							x	x	x			x	
W03							x	x	x			x	
U01							x	x	x				
U02							x	x	x				
U03							x	x	x				
U04							x	x	x				
K01							x	x					
K02							x	x					
K03							x	x					

Kryteria oceny	Zaliczenie wykładu : Każdy student ma w czasie każdego wykładu napisać b. krótki komentarz lub/i pytanie (odpowiedzi na wybrane pytania i komentarze udzielone zostają przez wykładowcę na początku następnego wykładu) a na zakończenie wykładów test pisemny (ocena pozytywna = 50% + 1 pkt) Zaliczenie ćwiczeń: Projekt w grupach dwuosobowych (opracowanie przypadku dziecka/adolescenta nie potrzebującego pomocy psychologicznej i przedstawienie w formie referatu) oraz aktywny udział w zajęciach, aktywna obecność obowiązkowa.
----------------	---

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunku: Psychologia
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

Wykłady:

1. Dziecko /adolescent jako pacjent „wyznaczany” (indeksowany, identyfikowany) w rozumieniu teorii terapii systemowej rodzin.
2. Pomoc psychologiczna a potrzeby psychologiczne dziecka/adolescenta w kolejnych stadiach rozwoju psychospołecznego (według koncepcji Erika Ericsona)
3. Podział terapii rodzin na różne podejścia i szkoły według Lidii Grzesiuk i Barbary Tryjarskiej: psychoanalityczna terapia rodzin (Nathan Ackerman., Ivan Boszormenyi-Nagy, Murray Bowen), terapia rodzin oparta na doświadczeniu (Virginia.Satir, Victor Frankl, Fritz Perls, Carl Rogers, Carl Whitaker), terapia rodzin systemowa – szkoły: komunikacyjna, strukturalna , strategiczna.
4. Historyczne ukształtowanie się terapii rodzin pod wpływem rozwoju nauk i zjawisk kulturowych: Ogólna Teoria Systemów Ludwiga von Bertalanffy’ego, teorie komunikacji tzw.Grupy z Palo Alto (w tym Paul Watzlawick), psychologia społeczna i psychiatria , w tym antypsychiatria.
5. Pomoc psychologiczna w ujęciu systemowym – Team Mediolański (Luigi Boscolo, Gianfranco Cecchin, Mara Selvini –Palazzoli, Giuliana Prata; potem Lynn Hoffman i Peggy Penn); inspiracje dla pomocy psychologicznej i terapii dla dzieci i młodzieży płynące z teorii i praktyki Teamu Mediolańskiego
6. Genogram jako użyteczne narzędzie diagnozy i terapii psychologicznej dzieci i młodzieży w podejściu systemowym. Ograniczenia genogramu według I. Namysłowskiej.
7. Pomoc psychologiczna dzieciom i młodzieży w ramach systemowej terapii rodzin w Polsce , w tym w CMUJ Krakowie; kluczowe postaci terapeutów (prof. Barbara Józefik, prof. Bogdan de Barbaro, prof. Maria Orwid, prof.Irena Namysłowska i in.); wpływ Teamu Mediolańskiego na polskie szkoły terapii rodzin. Zasady szkolenia w terapii rodzin. Superwizja jako niezbędny warunek udzielania pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży.
8. Pomoc psychologiczna , w tym terapia rodzin, wobec nowych zagrożeń cywilizacyjnych dla zdrowia dzieci i młodzieży - na przykładzie uzależnienia od Internetu. Patologiczne fenomeny: „hikikomori”, „cyfrowa demencja”.

Ćwiczenia:

1-4: Dyskusja na temat: czym jest de facto szczęśliwe dzieciństwo, czym jest szczęśliwa adolescencja - jako cel do którego dąży się w udzielaniu pomocy psychologicznej dzieciom/młodzieży.

5-28 : Przedstawianie projektów przygotowanych w grupach dwuosobowych (casusy dzieci/młodzieży dobrze funkcjonujących i nie potrzebujących profesjonalnej pomocy psychologicznej) z dyskusją.

29-30: Dyskusja na temat rozwoju relacji przywiązania dziecka z matką i ojcem na bazie poznanych przypadków oraz lektury artykułu: Słaboń-Duda A. (2011): Wczesna relacja matka—dziecko i jej wpływ na dalszy rozwój emocjonalny dziecka , Psychoterapia 2 (157) 2011, str.11-18

Wykaz literatury podstawowej

1. De Barbaro B. (red.) (2012): *Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny*, CMUJ, Kraków
2. Barbetta, P. (2017): *Milan Systemic Family Therapy*, In book: *Encyclopedia of Couple and Family Therapy*, ed. Lebow J., Chambers A., Breunlin D., Springer International Publishing 2017; Chapter (PDF Available), January 2017, DOI: 10.1007/978-3-319-15877-8_240-1} Pełny tekst w internecie: https://www.researchgate.net/publication/319055702_Milan_Systemic_Family_Therapy
3. Cecchin G. (1995, 2001): *Mediolańska szkoła terapii rodzin. Wybór prac*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków
4. Namysłowska, I. (2012). *Psychiatria dzieci i młodzieży*. Warszawa: PZWL
5. Namysłowska I. (2002) *Terapia rodzin*. Wydawnictwo Instytutu Psychiatrii i Neurologii: Warszawa, 2000.
6. Grzesiuk, L. (2006). *Psychoterapia. Praktyka*. Warszawa: Eneteia (wybrane fragmenty - o terapii rodzin)
7. Słaboń-Duda A. (2011): *Wczesna relacja matka—dziecko i jej wpływ na dalszy rozwój emocjonalny dziecka*, *Psychoterapia* 2 (157) 2011, str.11-18. Pełny tekst w internecie: <https://docplayer.pl/4637017-Strony-11-18-agnieszka-slabon-duda.html>
8. Wykłady w internecie na You Tube:
 1. wykład Gianfranco Cecchina : "A bopper in training and therapy" (english subtitles) – ok.30 min.
 2. Rozmowa o czasie z Cecchinem i Boscolo - Una conversazione sul tempo fra Gianfranco Cecchin e Luigi Boscolo (english subtitles) – 6 min.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Alan, E., Kazdin, J., Weisz R. (2006). *Psychoterapia dzieci i młodzieży. Metody oparte na dowodach*. Kraków, Wydawnictwo UJ
2. Drat-Druszczak, K., Drażkowska-Zielińska, E. (2005). *Podręcznik pomagania. Podstawy pomocy psychologicznej. Szkoły i kierunki psychoterapii*. Warszawa: Wydawnictwo SWPS
3. Geldard, K. (2005). *Rozmowa, która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne*. Gdańsk: GWP
4. Górniak L., Józefik B. (2003): *Ewolucja myślenia systemowego w terapii rodzin. Od metafory cybernetycznej do dialogu i narracji*. Wyd. UJ, Kraków, Pełny tekst w internecie: <file:///C:/Users/Dell/Desktop/DYDAKTYKA%20wybrane%20pliki%20z%20laptopa/A%20dydaktyka%202021%202022%20I%20semestr/Pomoc%20psychologiczna%20dzieciom%20i%20m%20C5%82odzie%20C5%BCy/Ewolucja%20my%20C5%9Blenia%20systemowego%20J%20C3%B3zefik%20i%20G%20C3%B3rniak%20288121231.pdf>
5. Sęk, H. (2000). *Społeczna psychologia kliniczna*. Warszawa: PWN
6. Selvini –Palazzoli M., Boscolo L., Cecchin G., Prata G. (1980): *Paradox and Counterparadox: A New Model in the Therapy of the Family in Schizophrenic transaction*. ISBN 0876687648
7. Spitzer M. (2013): *Cyfrowa demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci*. Wydawnictwo Dobra Literatura, Słupsk.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	8
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat	17
	Przygotowanie do egzaminu	8
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4